

حل المسائل فلسفه

پاپیو پاراداینس انسانی

از ابتداء تا انتهاي کتاب

کانال گام به گام درسی :

@GamBeGam-Darsi

با تشکر از گروه فلسفه و منطق شهرستان نجف آباد

برای تهییه و تنظیم این فایل

توجه : کانال گام به گام درسی در سایر

پیام رسانی همچنین گونه فعالیتی ندارد

کاری از گروه فلسفه و منطق شهرستان نجف آباد) با تشکر از همکاران بزرگوار خانها :
طاهره صالحی، اکرم محمودیان، رضوان عزیز اللهی، فوزیه السادات حسینی، طیبه خدادادی، و

جناب آقای منصور محمدی)

پاسخ نامه سوالات درس های فلسفه یازدهم

درس اول

صفحه ۳ تفکر

۱- اقیانوس نmad و نشانگر جهان هستی و بی کرانگی آن نمایانگر عظمت و بی نهایتی فیض خداوند

۲- وسیله نجات در اقیانوس بی کران- نmad زمین و بی کرانگی هستی

۳- ناخدای کشنی خداوند است که اکثر مردم دچار غفلت و بی توجهی نسبت به حضور یک مدیر و مدبر آگاه هستند و مشغول امور زود گذر هستند.

جوان ← نmad فرد آگاه یا همان فردی (فیلسوف) که به مسائل بنیادین توجه دارد
خورشید ← امکان
تفکر و مشاهده

آمدن روی عرشه ← عبور از سطح روزمره زندگی به سمت سوالات اساسی (عبور از فطرت اول به فطرت ثانی)

تبديل لذت به حیرت ← رها کردن امور زودگذر و خوشی ها و توجه وحیرت نسبت به سوالات بنیادین (هدف زندگی)

به کجا می رویم ← مقصد و آخر جهان هستی و از جمله انسان کجاست

صفحه ۴ نمونه یابی

از کجا آمده ایم؟   به کجا می رویم؟   مرگ چیست؟   چرا مرگ هست؟

مقایسه صفحه ۵

۱- الف) مسائل روزمره جزیی و فرعی هستند ولی مسائل فلسفی کلی و بنیادین هستند و مربوط به عقل معاد و به اصل و حقیقت انسان و جهان و طبیعت می پردازد.   ب) مسائل فلسفی در ظاهر سود و زیان مادی ندارند اما ارزش آن ها به اندازه وجود انسان است ولی مسائل روزمره سود و زیان مادی دارد.
ج) مسائل فلسفی معقول و نیازمند تبیین عقلانی هستند و برای حل آن ها از عقل مدد می کیریم ولی مسائل روز مره محسوسند و برای رسیدن به آن از راه مشاهده و تجربه و آزمایش اقدام می شود

۲-پرسش های دیگر جزیی هستند و برای دانشمندان همان علم مطرح می شود ولی مسائل فلسفی کلی هستند و برای افراد اهل تأمل مطرح شده و برای یافتن سوالات خود تلاش فکری می کنند. هر علمی به خواص و ویژگی های ظاهری و خاص توجه می نماید اما پرسش فلسفی مربوط به اصل هستی است.

۳-از کجا آمده ام؟ چرا آمده ام؟ مقصود کجاست؟

خود ارزیابی صفحه ۶

۱- هردو بیان می کنند که باید برای رسیدن به پرسش هایمان تلاش و پشتکار داشته باشیم و با تلاش فکری مداوم به دنبال بهترین پاسخ برای سوالاتمان باشیم ۲-سوال واگرا و به عهده دانش آموز

تفکیک صفحه ۷

شماره های ۲-۵-۶-۷-۸-۹ فلسفی هستند و شماره یک تاریخی و شماره ۳ فقهی و شماره ۴ تاریخی و شماره ۷ زیست شناسی

تفکر صفحه ۸

۱-عقلی واستدلالی ۲-تجربه(استقرا) ۳-استقرا ۴-قياس فلسفی و مربوط به انسان شناسی
۵-برهان (در مورد خداوند و فرشتگان) و استقرا (در مورد موجودات) ۶-قياس زیرا سوال بنیادی است و در مورد کل هستی

بررسی صفحه ۹

خیر روش نقلی یک روش در مقابل استدلال قیاسی و استقرایی و تجربی نیست زیرا دیگران نیز یا از تجربه یا قیاس و استقراء به آن رسیده اند و همین سوال در مورد دانسته های دیگران نیز مطرح می شود و در نهایت دور پیش می آید

به کار بیندیم صفحه ۱۰

۱-مورد ب

۲-الف آگاهی از مجهولات و ندانسته های خود و غیر مهم

ج) جست وجوی پاسخ برای سوالات د) داشتن معیار برای پذیرش پاسخ ه) ارائه استدلال صحیح

۳-نکات اساسی.....

ضرورتی عام و همگانی نیازمند تلاش فکری پیوسته	تفکر فلسفی هر انسان	به نحوه زندگی او شکل می دهد	لازمه زندگی هر انسان	تفکر فلسفی

دانش عقلی	دانش عقلی که ثمره تلاش فلسفه است	عهده دار پاسخ قانونمند به سوالات بنیادین	دانش فلسفه
تأثیر گذاری دیدگاه فلسفی در زندگی انسان	استفاده از روش عقلی	بنیادی ترین مساله ها و موضوعات	ویژگی های فلسفه

درس دوم

دسته بندي صفحه ۱۱

موارد ۲ و ۴ و ۶ و ۸ کلی تر هستند

موارد ۱ و ۳ و ۵ و ۷ بیانگر ارتباط فلسفه و فلسفه های مضاف هستند (مورد ۱ فلسفه و جامعه و مورد ۳ فلسفه و سیاست و مورد ۵ فلسفه وتاریخ و مورد ۷ فلسفه و اخلاق)

بررسی صفحه ۱۳

موارد ۲ و ۴ و ۶ و ۸

طرح پرسش صفحه ۱۳

الف) آیا علاوه بر این عالم، عالم دیگری وجود دارد؟
ب) آیا عالم از لی وابدی است؟
ج) هستی از کجا آمده و به کجا می رود؟

دسته بندي صفحه ۱۵

گزاره	نام فلسفه مضاف
۱	فلسفه علوم اجتماعی
۳	فلسفه سیاست
۵	فلسفه تاریخ
۷	فلسفه اخلاق

به کار بیندیم صفحه ۱۵

موقعی که دانشمند فیزیک به تعریف و اثبات موضوع آن می پردازد کار یک فیزیک دان را انجام نمی دهد بلکه وارد قلمرو فلسفه فیزیک می شود زیرا اصول غیر تجربی در فلسفه بحث می شوند و فیزیک به اثبات طبیعت نمی پردازد بلکه آن را فرض می کند.

مثلا اگر دستم را روی آتش بگیرم می سوزد، همه فلزات در همه جا بر اثر حرارت منبسط می شوند فضایابی علمی هستند که در فلسفه به آن پرداخته شده مثلا در این فضایابی از رابطه علیت و ساخت اعلت و مطلول استفاده شده است.

درس سوم

تفکر صفحه ۱۹

تغییر و حرکت - وحدت در کثرت و کثرت در وحدت - ستیز بین اضداد

اظهار نظر ۲۰

نظر دانشمندان امروزی در مورد ماده سازنده جهان مختلف است و به نظر مشخصی نرسیده اند دانشمندان طبیعی: اصل هستی از گاز گرم (یا ماده مذاب) که فضای را پر کرده می باشد و پیوسته در حرکت است = مشهورترین نظر

نظر دیگر: ۱۳ میلیارد سال پیش انفجار بزرگی رخ داده و در این انفجار تمام ماده و انرژی خلق شده = مهبانگ

فیزیکدانان و شیمی دان ها در دوره معاصر گفته اند عناصر اولیه جهان عناصر اربعه (آب، باد، خاک و آتش) نیست بلکه حدود صد و چند عنصر تشکیل دهنده عناصر اربعه هستند که در جدول مندیف مشخص شده.

وفیزیک دانها گفته اند همین عناصر از اجزایی به نام اتم تشکیل شده و اتم ها نیز از دو جزء الکترون و پروتون ساخته شده اند البته نظرات دقیقتری داده شده.

تفکر صفحه ۲۰

دو دیدگاه: الف) از ابزار و امکانات کمی برخوردار بودند لذا ماده اولیه جهان را آب - آتش گرفتند در نتیجه دانش اندک

ب) این فیلسوفان حقایقی را درک کرده بودند که نمی توانستند به صورت علمی بیان کنند لذا به زبان رمزی و سمبولیک استفاده می کردند = منظور آن ها این بوده که حقیقتی را غیر از عناصر اولیه فیزیکی درک کرده بودند مثلا تالس که می گوید ماده اولیه جهان آب است چون آب علامت حیات است.

در پشت این پاسخ ها نکات پیچیده ای هم وجود داشت زیرا ادیانی بودند که به این پرسش ها به صورت اسطوره پاسخ می دادند و فلسفه می خواستند ثابت کنند که این توضیحات معتبر نیست و نمی شود به آن ها اعتماد کرد.

مثلا در مورد تقدیر، مسئله زندگی، گذشته و آینده انسان با اسطوره جواب می دادند و در طی هزاران سال توضیحات اسطوره ای در تاریخ پروردگاری فلسفی ریشه دوانده بود.

هدف فیلسوفان یونان این بود که برای آنچه در طبیعت روی می دهد توضیحی طبیعی بیابند

اگر چیزی به وجود آید یا از وجود به وجود می‌اید یا از لا وجود
اگر از وجود به وجود آید در این صورت قبل هست
اگر از لا وجود به وجود آید امری متناقض است
زیرا از هیچ، هیچ چیز به وجود نمی‌اید
بنابراین چیزی به وجود نمی‌اید وجود هست

به کار بیندیم صفحه ۲۲

- ۱- تالس بیان می‌داشت چون ماده اولیه از آب است وزمین بر روی آب قرار گرفته پس همه چیز از آب
یدید آمده استوایا هر اکلیتیس بیان می‌داشت به واسطه تغییر و تحولاتی که در ماده اولیه یعنی آتش ایجاد می‌شود بقیه چیزها به وجود نمی‌اید
- ۲- برای پذیرش هر دیدگاه معیار این است که از پشتونه استدلال برخوردار باشد و پاسخ منطقی باشد.
حال اگر از امور تجربی است باید استدلال تجربی داشته باشد و اگر از امور قیاسی و عقلی است باید با
استدلال قیاسی اثبات شود.

درس چهارم

- ۱- چون آنچه از زندگی می‌خواست خودش داشت و آرامش خود را در همان زندگی ساده‌ی خود می‌دید
و حقیقت زندگی را در همین آرامش می‌دید.
- ۲- ماهیگیر خوشبختی و سعادت را در داشته‌های خود می‌دانست و تاجر آن را در ثروت جستجو می‌کرد.
- ۳- بله دیدگاه‌های متفاوت در باره هدف زندگی- معنای سعادت

بررسی صفحه ۲۷

- ۱- در پرتو تفکر و تعقل واستدلال تلاش فکری پیوسته و دائمی و حیرت و تحمل درد و رنج به دست می‌اید
- ۲- رنج رسیدن به حقیقت شیرین تر و مطابق با فطرت است- ۳- زیرا کسی که در نادانی به سر می‌برد در
بند جهالت خود اسیر است و مانند یک زندانی که از دیدن نور و روشنایی بیرون زندان محروم است از
دیدن و درک حقیقت عاجز است.

بررسی صفحه ۲۸ جمله بالا غلط است زیرا اگر چه بحث‌های فلسفی انتزاعی هستند ولی نمی‌توان گفت
به واقعیت زندگی مردم کاری ندارد زیرا انتزاعی بودن به معنای فردی و شخصی بودن یا تطبیقی وغیر
واقعی بودن نیست، به معنای غیرمادی بودن است برای مثال اگر چه مباحث ریاضی انتزاعی است اما
در زندگی کاربرد دارد.

تفکر در اندیشه ها صفحه ۲۸

جمله شماره ۴ بزیرا با تواضع در برابر این حقیقت که زندگی فقط رفاه و آسایش نیست و گاهی مشکلات و سختی هایی به همراه دارد بهتر می توانیم با آن کنار بیاییم و اگر فکر کنیم می بینیم که تا مشکلات نباشد نمی توان شیرینی های زندگی را فهمید واز آن لذت برد.

پژوهش صفحه ۳۰

برای مثال زندگی مولانا- عطار نیشابوری- بابا طاهر عربان - فضیل عیاض ابوذر غفاری پژوهش در این رابطه به عهده دانش آموز گذاشته شود.

تمام صفحه ۳۰

بیت ۴ تفکر برانگیز تر است زیرا بزرگترین سوال فلسفی زندگی را که آغاز و انجام جهان است را در بر می گیرد

به کار بیندیم صفحه ۳۱

۱- جهل و ندانی و تعصب و تقلید کورکرانه (زندان عقاید و ارزش های نادرست حاکم بر انسان ها)

۲- تفکر و تأمل در باره حقیقت زندگی و توجه به فطرت ثانی، قانع نشدن به زندگی روز مرد

۳- زیرا طبق عادت آن ها نبود و با عقاید آن ها مخالف بود.

درس پنجم

تفکر در متن صفحه ۳۶

۱- زیرا به خدایی که آن ها اعتقاد داشتند اعتقاد نداشت و با آن ها هم فکر نبود.- خیر او منکر خدا نبود.

۲- سقراط جهان را حکیمانه و هدفمند می دانست و باور داشت جهان تحت اراده و علو وقدرت و عدالت فوق بشری اداره می شود. وزندگی انسان را محدود به دنیا نمی دانست.

۳- اولین مرحله دانایی، خود آگاهی و آگاهی از ندانی خویش است.

چیزی نمی دانم سقراط = باید به دنبال کشف حقیقت و دانش بروم

چیزی نمی دانم سوفسیطائیان = دانش و حقیقت قابل دستیابی نیست و ما نمی توانیم دانشی به دست آوریم یا حقیقت را کشف کنیم

۴- تواضع و فروتنی- راستگویی- اعتقاد به علم و قدرت و عدالت فوق بشری- ترسیدن از خطر در راه رسیدن به حقیقت و آموزش دادن حقیقت به دیگران- گریزان بدی

۵- زیرا مرگ فقط انتقال به جهانی دیگر است و درگذشتگان همه آنجا گرد آمده اند و در آنجا با داوران دادگر آن جهان روبه رو میشویم و با نیکان و بلند مرتبگان همنشین میشویم.- مرگ از نظر سقراط بهتر از

زندگی بالفراد ندان است که ادعای دانایی دارند مانند قضاوت دادگاه یا افراد شاکی که جزو سوفسٹائیان بودند. این برداشت از مرگ با واقعیت زمان سقراط هم خوانی و هماهنگی نداشت.

۶- چون معتقد بود یک فیلسوف یادانای واقعی وقتی حقیقت را فهمید باید دیگران را نیز از حقیقت آگاه کند تا ندان نمانند. از طرفی او خود را مأموری از سوی سروش معبد دلفی میدانست چرا که او را داناترین ادمیان نامیده بود.

- زمانی که زندگی بخواهد با افراد ندان و مدعیان دانایی سپری شود مرگ را بر این زندگی ترجیح میدهد.

- بله زندگی او براساس حقیقتی بود که به آن رسیده بود نه واقعیتی که بر جامعه او حاکم بود.

۷- مهمترین درسی که از زندگی سقراط میتوان گرفت این است که در جستجوی دانش و حقیقت بکوشیم و آن را به دیگران بیاموزیم و مدعی دانشی که نداریم نباشیم و به دنبال فضیلت باشیم به احیای تفکر عقلانی در جامعه خود پردازیم.

۸- زیرا فلسفه به معنای دانش است و سقراط نیز به دنبال دانایی بود. او خود ذا مأمور کشف حقیقت و دانش می دانست و میخواست به احیای تفکر عقلانی پردازد بنابراین فلسفه از زندگی اوجدا نبود.

تفکر صفحه ۳۷

مغالطه‌ی توسل به احساسات

به کار بیندیم صفحه ۳۸

۱- شباهت: دانش یک فضیلت است، دانایی باعث توانمندی انسان در زندگی است.

تفاوت: هر نوع توانایی در دانایی ریشه دارد ولی از دیدگاه سقراط هر نوع بدی ریشه در جهل دارد. بله تجربه‌ی ما در زندگی بر همین نظر منطبق است.

۲- زیرا نمی دانم سقراط سرآغاز دانایی و تفکر کردن است.

- سقراط برای رسیدن به این نمی دانم باید روحیه‌ی جسم و جوگری و حقیقت طلبی و تواضع و شجاعت در بیان حقیقت پیدا می کرد.

درس ۶

تفکر صفحه ۴۱

۱- نشان دهنده‌ی این است که ما قادر به شناخت هستیم یعنی آگاه هستیم که دانسته‌های ما ناقص بوده است.

۲- نشانه‌ی پذیرش این حقیقت است که علی رغم گستردگی شناخت و فهم ما از جهان و خودمان، شناختمان در مجموع محدود است و مقایصی دار دیگری چیز هایی وجود دارد که ما یا دیگران نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم.

حل یک مسئله صفحه ۴۳

بله امکان شناخت اشیاء به طور صد درصد نیست زیرا حواس ما همواره در معرض خطا هستند.

به کار بیندیم صفحه ۴۴

۱- خیر، شناخت و معرفت فقط در حوزه‌ی تجربه اتفاق نمی‌افتد، خود این نظرفیلسوفان از آن جهت که یک عقیده و نظریه است با عقل امکان اثبات دارد نه با حس و تجربه

۲- زیرا تمام امور عالم فقط مادی نیستند که بخواهیم با حس و تجربه به آن شناخت پیدا کنیم، شناختی که از طریق حس و تجربه به دست می‌اید مربوط به امور جزئی است و در مورد امور کلی باید با عقل واستدلال شناخت پیدا کرد

درس ۷

بررسی صفحه ۴۷

- خیر زیرا ما بر پایه حواس در طبیعت زندگی می‌کنیم اما می‌فهمیم که نمی‌توان صد درصد به حواس اعتماد کرد

- باید از فکر و عقل خود بهره گیریم، خیر حواس به تنهایی کار ساز نیست.

- بله حواس به کمک عقل می‌تواند در شناخت اشیاء موثر باشد.

بیان نمونه صفحه ۴۸

غیریزه و رفتار غریزی - ادراک حسی - تخیل

بررسی صفحه ۴۹

بله این خطا یا حاصل از مواد استدلال یا صورت و نحوه استدلال است که می‌توان با روش درست مانع خطا در تفکر شد.

مقایسه صفحه ۵۱

معرفت و حیانی	شهود عارفانه
۱- از جانب خداوند نازل شده	۱- مشاهده قلبی خود عارف است
۲- خطا ناپذیر است	۲- خطا پذیر است
۳- حقایق آشنا شویم	۳- عقل و استدلال ندارد و بی‌واسطه است

به کار بیندیم صفحه ۵۱

- ۱- بله خطای چشم می تواند تاثیر گذار باشد فاصله در کوچکی یا بزرگی اشیا تاثیر ندارد بلکه انسان است که در دیدن اشیا با فاصله های مختلف چار اشتباه می شود.
- ۲- دستگاه های ادراکی و حواس انسان وحیوان متفاوت است بنابر این هر کدام از آن ها تفاسیر متفاوتی از داده های حسی دارد.

مقایسه صفحه ۵۴

- ۱- پارمنیدس دانش را منحصر در دانش عقلی می دانست اما افلاطون مرتبه پائین دانش را دانش تجربی می دانست.
- ۲- افلاطون شناسایی واقعی را ادراک حسی و در عالم معقول(مثل) ممکن می دانست در حالی که ارسسطو معتقد بود در همین جهان شناسایی ممکن است.
- ۳- هر دو میان حس و عقل تمایز قائل شده و میان طریق حقیقت و طریق عقیده تفاوت قائل هستند

تامل صفحه ۵۵

لزوم بهره مندی از همه ابزارهای معرفت

تشخیص صفحه ۵۹

گزاره های ۱ و ۵ معنای مشترک دارند بقیه گزاره ها بیانگر نسبیت هستند یعنی گزاره های ۲ و ۳ و ۴

به کار بیندیم صفحه ۶۰

-۱

فیلسوف	دیدگاه فیلسوف	نقد و بررسی
پارمنیدس	شناخت حسی معتبر نیست و تنها شناخت عقلی معتبر است.	یکی از راههایی که انسان می تواند به شناخت برسد حس است که پارمنیدس آن را نادیده گرفته است.
سوفسطائیان	رسیدن به دانش ممکن نیست.	این نظر اساس علم و دانش را متزلزل می کند و اصلاً قبل پذیرش نیست
افلاطون	حوال م قادر به درک این جهان و درک جهان برتر با عقل امکان پذیر است.	حوال م به تنهایی حتی قادر به درک و شناخت کامل این جهان هم نیست.
شیخ اشراق شهودی	اهمیت معرفت شهودی و تبیین عقلی معارف شهودی	چون تکیه اش بیشتر بر معرفت شهودی است و معرفت شهودی دریافت های شخصی است نمی توان به طور کامل برای معرفت از آن بهره برد

ملاصدرا	بهره مندی از همه ابزارهای معرفت	به نظر بهترین راه و روش برای کسب معرفت می باشد.
علامه طباطبائی	عقل، حس و شهود و وحی هر کدام در جایگاه خود معتبر هستند.	البته سخن درستی است ولیکن از همه آن ها باید بهره مند شد نه هر کدام در یک جایگاه خاص
بیکن	اساس کسب معرفت تجربه حسی است.	چون حواس در معرض خطا و اشتباه است این حرف درستی نیست.
دکارت	اهمیت استدلال عقلی در کسب دانش	باید از همه ابزارها استفاده نمود نه فقط یک ابزار
کانت	معرفت حاصل همکاری عقل و حس است.	عقل و حس به تنهایی نمی توانند معرفت حاصل کند

۲- خطا پذیری حواس - تغییر پذیری محسوسات - نسبی بودن معرفت در برخی موارد - تاثیر پذیری حواس از عوامل محیطی
-۳-

- امری که قابل بررسی تجربی نباشد بی معناست: اگوست کنت
- معرفت تجربی حاصل همکاری حس و عقل است: کانت
- درک حقیقت از راه عقل و شهود معنوی، هر دو، امکان پذیر است: سهروردی
- میان داده های استدلالی و قطعی عقلی با معارف وحیانی تضادی نیست و هر دو ممکن است: ملا صدر
- معرفت حسی، عقلی، شهودی و وحیانی، هر کدام در جای خود مفید است: علامه طباطبائی

نظر صفحه ۶۳

مفهوم روح وبعد معنوی انسان است که ذهن و اندیشه انسان هم وابسته به آن است.

بررسی صفحه ۶۴

دیدگاه دکارت در باره دو بعدی بودن انسان نکته مثبتی است. اما ایراد آن این است که ذهن و بدن را کاملا از هم مجزا می داند.

بررسی صفحه ۶۴

بر اساس این دیدگاه انسان یک موجود تک بعدی است که فاقد روح و اختیار است و ارزش های اخلاقی بی معنا هستند لذا در این دیدگاه انسان از خود هیچ اراده و اختیاری ندارد و تابع شرایط اجتماعی و جامعه است است و اخلاق و بدی تابع شرایط می باشد.

تأمل صفحه ۶۶

علم انسان به وجود خود، علم حضوری و بی واسطه است.

توجه به اختیار انسان، توجه به بعد غیر مادی انسان، تاثیر انسان در سرنوشت خود و تکامل معنوی و روحی انسان

بله- دو بعدی بودن انسان- نقش اراده در تکامل- ظرفیت رسیدن به کمال

۱- نظر ارسطو: انسان دارای تعقل است که او را از حیوانات متمایز می کند و این تفکر مربوط به بعد غیر مادی است.

ابن سينا: انسان پس از تکامل جسم دارای روح می شود روح غیر مادی استعداد کسب علم دارد.
دکارت: انسان مرکب از جسم و روح است.

صدرائیان: روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست بلکه نتیجه رشد بدن است.

داروینیست: انسان تفاوت واقعی با سایر حیوانات ندارد.

ماتریالیستها: انسان و حتی ذهن او صرفاً مادی است.

اگزیستانسیالیست ها: چیستی انسان توسط انسان و با عمل خود ساخته می شود.

۲- نظر ملاصدرا زیرا علاوه بر این که انسان را دو بعدی دانسته و قائل به برتری روح است.

ردیف	دیدگاه ها در باره انسان	دیدگاه ها در باره معرفت
۱	نظر ارسطو	معرفت عقلی و معرفت حسی هر دو
۲	نظر ابن سينا	معرفت عقلی و حسی و وحیانی
۳	نظر دکارت	معرفت عقلی
۴	نظر صدرائیان	معرفت شهودی در کنار معرفت عقلی و معرفت وحیانی
۵	نظر داروینیست	حسی و تجربی
۶	نظر ماتریالیست ها	حس و تجربه
۷	نظر اگزیستانسیالیست ها	معرفت عملی (شناخت حقیقی انتخاب فعمل است)

۱- فطرت انسان ذاتا از رذائل اخلاقی متنفر است.

۲- خیر، فقط به نفع خود توجیه می کند.

۳- نسبیت اخلاق

۴- پای بندی به فطرت

۵- خیر زیرا انسان نمی تواند برای خود و دیگران قانون اخلاقی تجویز کند.

طبقه صفحه ۷۴

بله، نقش عقل در تعیین فعل اخلاقی متأثر از دیدگاه انسان شناسی و مبتنی بر اهمیت عقل است.

مقایسه صفحه ۷۵

ارسطو و افلاطون هر دو منشاء اخلاق راقوه عقل انسان بیان می دارند ولی کانت منشاء اخلاق رادرونیاتی که از قبل در فطرت بشر نهاده شده می داند و نام آن را وجود اخلاقی می گذارد یعنی به نظر کانت عقل تعیین کننده فعل اخلاقی نیست.

طبقه صفحه ۷۶

طبیعت گرایان ریشه فعل اخلاقی را رفتار طبیعی انسان و منافع طبیعی او می دانند که این دیدگاه انسان شناسی داروینیست ها سازگاری دارد زیرا آنها انسان را متفاوت از حیوان نمی دانند و معتقدند که زندگی اجتماعی و اداری کند انسان را به اصول اخلاقی درست عین نظر طبیعت گرایان و با انسان شناسی دکارت سازگاری ندارد.

طرح مسئله صفحه ۷۷

بسنگی به دیدگاه فرد راجع به انسان دارد که چه چیزی برای انسان کمال محسوب می شود و این که او گرایش به تمایلات مادی و طبیعی دارد یا افعال اخلاقی که کاه با هم در تضاد هستند و اگر تمایلات طبیعی انسان قوی تر باشد مانع دنبال کردن فضایل اخلاقی می شوند.

یافتن مصدقه صفحه ۷۷

ترس از فقر مانع انفاق و یا ترس از دست دادن موقعیت مانع راستگویی و.....

طبقه صفحه ۷۸

نظر ابن سينا و فلاسفه مسلمان در مورد انسان این است که انسان دو بعدی (دارای روح و جسم) است و نظرات اخلاقی آن ها نیز با نظر انسان شناسی آن ها مطابقت دارد.

طبقه صفحه ۷۸

هر دو در پایان یک اقدام کرده اند اما علی به واسطه انگیزه مثبت اخلاقی کمک به هم نوع و رحمان به دلیل ترس از نکوهش این عمل را انجام داده است.

به کار بیندیم صفحه ۷۹

-۱

- معیار فعل اخلاقی، جستجوی سعادت و نیک بختی است: افلاطون

- معیار فعل اخلاقی، در رعایت حد اعدال است: ارسطو

- معیار فعل اخلاقی، در اطاعت از وجودان است: کانت

- معیار فعل اخلاقی، برای حفظ مصالح و منافع افراد در جامعه است: طبیعت گرایان مثل توماس هایز

- معیار فعل اخلاقی، از جنس کمال و زیبایی بودن و رساننده انسان به کمال است: فلاسفه مسلمان

۲- دیدگاه ارسطو و فلاسفه مسلمان چون با ذات و فطرت انسان سازگاری دارد و مطابق با آن است.

۳- عقل به عنوان یک وسیله تشخیص رذایل و فضایل را تشخیص می دهد و اگر اخلاق تحت کنترل عقل قرار گیرد می تواند انسان را به سعادت رساند.

-۴

دیدگاه ها	گزاره اصلی
۱	کار اخلاقی با سعادت و نیک بختی مرتب است و سعادت در آن است که همه قوا تحت کنترل عقل باشد.
۲	کار اخلاقی با سعادت مرتب است و اگر عقل حاکم بر قوای دیگر باشد اعتدال ایجاد می شود و این اعتدال همان سعادت است.
۳	وجود اخلاقی درونی در هر کس اورا به سمت خیر اخلاقی دعوت می کند.
۴	ریشه های فعل اخلاقی در رفتار طبیعی (منافع طبیعی) انسان است بنابراین زمانی که دریافت نفع او در گرو نفع دیگران است قواعد اخلاقی را ابداع کرده.
۵	بشر به فضایل علاقه مند است و عقل فضایل و رذائل را می شناسد و علاقه مند به فضائل است و خداوند هم پشتونه ای برای رفتن به سمت فضائل است